

5. Mun, L.N., 2001. *Improvizacija kak vid tvorcheskoj dejatel'nosti v teorii i praktike muzykal'nogo obrazovanija*, Moskva, 192 s.
6. Polataiko, O. M., 2010, Formuvannia khudozhno-obraznoho myslennia maibutnoho vchytelia muzyky u protsesi interpretatsii tvoriv mystetstva, *Avtoreferat dysertatsii kandydata pedahohichnykh nauk: 13.00.02, NPU im. M.P. Drahomanova*, Kyiv, 22 s.
7. Polataiko, O.M., 2007, Khudozhno-obrazne myslennia yak katehoriia pedahohichnoi diialnosti, Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektyvy, *Zb. nauk. prats*, Kyiv, Instytut Reklamy, Vyp. 10, s. 218-222.
8. Selivanov, V.S., 2004, *Osnovy zahalnoi pedahohiky, Teoriia y metodyka vykhovannia*, Navch. posib., Moskva, Akademiia, 336 s.
9. Skliar, O. O., 2012. Muzychno-teoretychni dystsypliny u rozvytku profesiinoho interesu maibutnoho vchytelia muzyky. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzh. ped. un-tu im. B. Khmelnytskoho, Serii Pedahohika, N 9*, s. 157.
10. Tkachuk, A.O., 2010, Metodyka formuvannia khudozhno-obraznoho myslennia studentiv u protsesi vokalnoho navchannia, *Avtoreferat dysertatsii kandydata pedahohichnykh nau; 13.00.02*, Kyiv, 23 s.
11. Usacheva, V.O., 2002, *Ymprovyzatsiya y sochynenye muzyky kak tvorcheskyi metod razvyvaiushcheho obuchenya detei*, Moskva, 218 s.
12. Yurchak, V.V., 2006, *Aktualni pytannia muzychno-teoretychnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzyky*, *Metodychni rekomendatsii dlia vykladachiv mystetskykh fakultetiv pedahohichnykh universytetiv*, Kirovohrad: KDPU imeni Volodymyra Vynnychenka, 44 s.

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-28-310-319>
УДК:378.091.322:37.014.25:004.92

Микитів Олександр Михайлович,
викладач Економіко-правничого коледжу
Запорізького національного університету,
Запоріжжя, Україна.
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-2062-7292>
mykytiv33@gmail.com

СТВОРЕННЯ ІНФОГРАФІКИ ЯК ВИДУ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН

Анотація. У статті окреслено дефініції поняття «самостійна робота». Описано вимоги до професійної компетентності випускників закладів фахової передвищої освіти, що зумовлює якісно нові форми та методи вищої освіти, спрямовані на створення цілісної системи безперервної освіти, розширення сфери самостійної діяльності здобувачів освіти, формування їхніх професійних компетентностей. Зазначено, що рівень фахової компетентності спеціаліста вимірюється й оцінюється його здатністю самостійно здобувати нові знання, використовувати їх в освітній і практичній діяльності. Важливу роль у розвитку самостійності студентів відіграє самостійна робота, організована відповідно. Організація самостійної роботи студентів здійснюється з урахуванням дидактичних принципів, що відображають специфіку цього напрямку педагогічної діяльності в закладах фахової передвищої освіти. Описані принципи сприяють формуванню в студентів умінь і навичок самостійної

роботи. Для успішного засвоєння знань здобувачі освіти мають виконувати завдання для самостійної роботи із використанням інфографіки.

У результаті виконання завдань і вивчення професійно орієнтованих дисциплін у студентів формуються такі компетентності як системні, інструментальні, міжособистісні. У процесі створення інфографіки, виконуючи завдання для самостійної роботи, у здобувачів освіти формуються навчально-пізнавальні, інформаційні та комунікативні компетентності. Під час самостійної роботи особливо важливим є процес глибокого засвоєння спеціальних знань, формування готовності до професійного самовиявлення, розвитку творчих умінь і навичок.

Активізація самостійної роботи здобувачів освіти дасть змогу розвивати їхню творчу активність, спостережливість і логічне мислення; прищепити культуру розумової і фізичної діяльності; самостійно працювати; прагнути досягати поставленої мети; формувати професіоналізм майбутніх фахівців ще під час здобуття освіти та постійно вдосконалюватися в обраній професії.

Ключові слова: самостійна робота; інфографіка; здобувачі освіти; дисципліни; фахова передвища освіта.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Проблема організації самостійної роботи здобувачів освіти пов'язана з такими важливими практичними завданнями, як формування культури взаємодії та спілкування майбутніх фахівців, їхнього критичного мислення, самостійності, творчості.

У сучасних умовах ринку праці та особливостей працевлаштування зростають вимоги до професійної компетентності випускників закладів освіти, що зумовлює якісно нові форми та методи вищої освіти, спрямовані на створення цілісної системи безперервної освіти, на розширення сфери самостійної діяльності студентів, на формування їхніх професійних компетентностей. У Законі України «Про вищу освіту» (2014 р.) [2], нормативно-правових документах Міністерства освіти й науки України щодо адаптації вітчизняної вищої освіти до Європейської системи навчання зазначено, що освітньо-кваліфікаційні рівні підготовки фахівців мають реалізовувати професійну спрямованість і здатність відповідати ринку праці. На сьогодні самостійна робота студентів закладів вищої і фахової передвищої освіти є важливою дидактичною проблемою, подолання якої дасть змогу якісно модернізувати систему підготовки сучасного фахівця. Рівень професійної компетентності фахівця визначається його здатністю до самоосвіти, використанням здобутих знань у навчальній та практичній діяльності. У підвищенні рівня самостійності здобувачів освіти важливу роль відіграє самостійна робота, організована в межах вивчення навчальних дисциплін.

Самостійна робота здебільшого витлумачується, як така, яку виконують здобувачі освіти без безпосередньої участі викладача, але за його завданням, у спеціально наданий для цього час. Водночас студенти свідомо прагнуть досягти поставленої мети, докладаючи зусиль і виражаючи в тій чи тій формі результат розумових і фізичних (або тих і тих) дій. Самостійна робота може бути ефективним засобом засвоєння навчального матеріалу та формування всебічного й міцних знань здобувачів освіти, які проявили активність під час її виконання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях, присвячених плануванню та організації самостійної роботи студентів (М. Антонюк, А. Григор'єв, О. Гурська, І. Оленюк, П. Підкасистий, Л. Шестакова), розглядаються загальнодидактичні,

психологічні, організаційно-діяльнісні, методичні аспекти її організації. Засоби впровадження самостійної роботи майбутніх фахівців в освітню діяльність висвітлюються в працях В. Буряка, С. Величко й О. Слободяника, І. Дичківської, І. Драч, О. Малихіна та інших.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті: усебічне дослідження інфографіки як засобу формування професійної компетентності здобувачів фахової передвищої освіти під час виконання самостійної роботи з професійно орієнтованих дисциплін.

Завдання дослідження:

- 1) розкрити суть поняття «самостійна робота»;
- 2) з'ясувати, як за допомогою інфографіки в процесі виконання самостійної роботи під час вивчення професійно орієнтованих дисциплін формуються професійні компетентності здобувачів освіти;
- 3) окреслити місце самостійної роботи в освітньому процесі.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH FINDINGS

Погоджуємось із твердженням Я. Чорненького, що Положенням про організацію навчального процесу в закладах вищої освіти передбачено, що самостійна робота студентів має становити не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу часу, відведеного на вивчення конкретної дисципліни. Така кількість годин дає можливість розвивати пізнавальну активність, формувати самостійність, як рису особистості, здатність до творчого розв'язання сучасних виробничих завдань, уміння приймати рішення. Це необхідно на сучасному етапі з корінними змінами економічних відносин у країні, динамізмом сучасної науки й техніки, зростанням ролі особистості в суспільному житті та праці. Сьогодні самостійна робота студента з методичної проблеми перетворилася на суспільну [7, с. 10].

Актуальною є думка В. Козакова про те, що проблема організації самостійної роботи студента перебуває сьогодні в центрі уваги спільноти закладу освіти. Для вибору шляхів її розвитку практично в кожному виші, регіоні організуються науково-методичні конференції та семінари [3, с. 5].

Для розгляду проблеми використання самостійної роботи як засобу формування професійних компетентностей, необхідно проаналізувати дефініцію поняття «самостійна робота студента». В. Козаков визначає самостійну роботу в широкому сенсі: самостійна робота студента – це активна пізнавальна творча діяльність студента, яка є (має бути) у будь-якому виді навчальних занять. У більш вузькому, але найбільш уживаному сенсі цього поняття, самостійна робота студента розглядається як один із видів навчальних занять, специфічною особливістю якого є відсутність викладача в момент навчальної діяльності студента (на відміну від лекцій, семінарів та інших занять із викладачем) [3, с. 5-6].

Організація самостійної роботи здобувачів освіти спеціальності «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування» Економіко-правничого коледжу Запорізького національного університету забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни (підручник, навчальний посібник, конспект лекцій, методичні вказівки із самостійного вивчення дисциплін, з підготовки до семінарських занять, виконання практичних завдань тощо).

Сьогодні самостійну роботу можна організувати на базі комп'ютерних та інформаційних технологій і здійснювати її реалізацію різними способами: електронний посібник, комп'ютерні навчальні програми, демонстративні програми, комп'ютерне моделювання, що підвищує інтерес та якість самоосвіти студентів.

Організація самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється з урахуванням дидактичних принципів, що відображають специфіку цього напрямку педагогічної діяльності в закладі освіти. Розглядаючи принцип як основне правило, рекомендації студента на досягнення поставлених цілей, ми використовуємо систему принципів, які сприяють формуванню в здобувачів освіти умінь і навичок самостійної роботи.

Під час освітнього процесу спираємось на класифікацію принципів, сформовану дослідниками В. Єлагіною, О. Немудрою, Л. Конєвим та О. Михайловою:

1. *Принцип єдності навчальної (аудиторної) самостійної (позааудиторної) діяльності студентів.* Аудиторні заняття мають забезпечувати виконання обов'язкового мінімуму самостійної роботи всіма здобувачами освіти і проводитися під контролем викладача, у якого під час виконання завдання можна отримати своєчасну консультацію. Для успішності її виконання викладач розробляє методичні рекомендації та вказівки, алгоритми, що забезпечують успішне виконання завдань і спрямовані на розвиток самостійності студентів.

2. *Принцип індивідуалізації й диференціації,* що дає можливість максимально враховувати пізнавальні можливості, здібності та інтереси студентів. Реалізація цього принципу передбачає розроблення різнорівневих завдань, необхідність використання яких пояснюється тим, що здобувачі освіти мають різні інтелектуальні здібності. Різнорівневі завдання мають включати як обов'язкову частину, яка відобразить вимоги стандарту освіти. Студентам, які успішно засвоюють предмет, швидко виконують завдання, варто пропонувати індивідуальні завдання підвищеної складності, запропонувати їм участь у науково-дослідній діяльності, у роботі над проектами, консультування слабших студентів.

3. *Принцип професійної спрямованості,* що сприяє переведенню навчально-пізнавальної діяльності студентів у професійно-педагогічну. Одним зі шляхів і засобів підвищення професійного інтересу студентів є вирішення педагогічних завдань на високому рівні майстерності, виконання навчально-творчих завдань, підготовка доповідей, написання есе; постановка й розв'язання проблемних і ситуативних завдань; робота студентів над соціально-педагогічними проектами практичної спрямованості.

4. *Принцип свідомості і творчої активності студентів.* Реалізація цього принципу в організації самостійної роботи студентів вимагає від здобувача освіти усвідомлюваного засвоєння знань, а також прийомів розумової діяльності, способів самостійної роботи в процесі активної пізнавальної діяльності.

5. *Принцип посиленої складності завдань для самостійної роботи, обліку часу на їхнє виконання.* Цей принцип вимагає відповідності ступеня складності завдань, змісту й обсягу самостійно досліджуваного матеріалу рівню інтелектуального розвитку здобувачів освіти, результатами їхньої попередньої підготовки [1, с. 117].

У викладацькій діяльності найчастіше послуговуємось першими чотирма принципами, оскільки, згідно з критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів освіти з навчальних предметів, вони мають виконувати обов'язковий обсяг завдань під час вивчення професійно орієнтованих дисциплін.

У контексті нашого дослідження цікавими є погляди П. Підкасистого [5], який вважає, що самостійна робота у вищій школі є специфічним педагогічним засобом організації й управління самостійною діяльністю в навчальному процесі. Водночас, на

думку науковця, самостійна робота представляє собою й навчальне завдання, тобто об'єкт діяльності студента, пропонований викладачем чи передбачений навчальною програмою або посібником, і форму прояву певного способу діяльності, спрямованого на виконання відповідного навчального завдання, а саме, спосіб діяльності людини або задля отримання зовсім нового, раніше невідомого їй, знання, або задля впорядкування, поглиблення вже наявних знань.

Як зазначає Я. Фруктова, методично доцільно організована та позитивно вмотивована самостійна робота студентів має сприяти вихованню вольових якостей особистості, а також розвивати мислення, пам'ять, увагу, професійно важливі здібності. Самостійна робота має здійснюватися студентами як пізнавальна діяльність, перетворитися на засіб формування таких особистісних якостей, як: самостійність, активність, творче ставлення до інформації, яка сприймається [6, с. 341].

З огляду на теоретичні положення, вважаємо за доцільне використовувати самостійну роботу в освітньому процесі як засіб засвоєння навчального матеріалу, формування професійних компетентностей майбутнього фахівця та спосіб самоосвіти студентів.

У результаті вивчення професійно орієнтованих дисциплін, згідно з робочими програмами, у здобувачів освіти спеціальності «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування» Економіко-правничого коледжу Запорізького національного університету *формується такі компетентності, як:*

- *системні:* здатність до застосування отриманих знань у практичній діяльності, неперервного навчання впродовж життя; здатність до удосконалення набутих умінь і знань у професійній діяльності, постійного саморозвитку, підвищення своєї кваліфікації і професійної майстерності; здатність до досягнення мети і критичного переосмислення накопиченого досвіду;

- *інструментальні:* готовність до реалізації проєктів; готовність до розробки різних видів продукту на основі сучасних технологій;

- *міжособистісні:* здатність працювати в колективі, керувати людьми, а також підпорядковуватися керівникові підприємства, дотримуватися субординації; уміння оцінювати власні достоїнства й недоліки, накреслювати шляхи та обирати засоби їхнього розвитку або усунення.

Для успішного засвоєння знань із дисциплін «Теорія масової комунікації. Комунікаційні технології» та «Редагування. Загальний курс» здобувачі освіти створюють інфографіку під час виконання завдань для самостійної роботи. Водночас у них формуються навчально-пізнавальні, інформаційні, комунікативні компетентності. Під час виконання самостійної роботи студентами особливо важливим є процес глибокого засвоєння спеціальних знань, формування готовності до професійного самовиявлення, розвитку творчих умінь і навичок.

Згідно з освітньо-професійною програмою «Видавнича справа та редагування» Економіко-правничого коледжу Запорізького національного університету здобувачі освіти під час вивчення дисципліни «Теорія масової комунікації. Комунікаційні технології» мають досягти таких **загальних і загальнопрофесійних компетентностей:**

Загальні компетентності:

- *загальнонаукові* (базові знання з теорії комунікації та комунікаційних технологій; навички використання комунікативних технологій у різних засобах масової комунікації; уміння створювати різножанрові матеріали (зокрема, есе, рецензії, нариси тощо);

- *інструментальні* (здатність до науково-дослідницької роботи; до роботи в команді, групі; здатність до аналізу різних видів комунікації, моделей, методів

комунікативного аналізу; володіння найуживанішими термінами з теорії комунікації; розвиток навичок розуміння і використання запозичених іншомовних комунікативних термінів, набуття знань, необхідних для ефективної міжкультурної комунікації).

Загальнопрофесійні компетентності формуються здебільшого під час вивчення професійно орієнтованих дисциплін. Зокрема, отримані знання з дисципліни «Теорія масової комунікації. Комунікаційні технології» сприяють формуванню таких програмних результатів навчання, як здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з відповідних джерел; навички використання досягнень теорії комунікації під час оцінки тих чи тих подій у сфері комунікаційних технологій; здатність працювати в команді; здатність до міжособистісної взаємодії; здатність працювати автономно; здатність вчитися й постійно підвищувати свій рівень комунікативної компетентності.

Сучасна людина живе в оточенні інформації, процес сприйняття якої постійно пришвидшується. Реципієнт спочатку сприймає невербальні знаки, тому вплив будь-якої інформації на читача значною мірою залежить від її зовнішньої форми. З-поміж великої кількості різноманітних матеріалів читач обирає не лише ті, які зацікавили його змістом, але й такі, що привертають увагу способами подання – розташуванням, кількістю додаткової інформації, оформленням та іншими показниками. Інформаційна графіка дає можливість передати інформацію точніше, зрозуміліше й ефективніше, ніж текст, адже графічне відтворення даних є простішим для розуміння суті предмета, явища тощо. Завдяки цим своїм ознакам інфографіка широко використовується в освітньому процесі. Вона вдало систематизує, узагальнює та увиразнює навчальний матеріал, полегшуючи його засвоєння учасниками освітнього процесу [4, с. 11].

Інформаційна графіка відіграє важливу роль у комунікативному процесі. Саме на ній передовсім затримується погляд читача. Сучасна людина прагне отримати інформацію насамперед у візуальній формі. На зорову інформацію зорієнтовані чуттєві установки широкої аудиторії, тому використання інфографіки сприяє кращому запам'ятовуванню інформації, систематизації знань, наочному увиразненню інформації.

Інфографіка бере участь у формуванні інформаційної культури особистості, системи етичних норм та естетичних поглядів суб'єкта [4, с. 13].

Як ефективний засіб візуальної комунікації інфографіка полегшує сприйняття дидактичного матеріалу, дає можливість сконцентрувати увагу здобувачів освіти на головних смислових елементах навчальної інформації, виділяючи їх зорово й одночасно відокремлюючи другорядні та зайві деталі, дає можливість інтенсифікувати освітній процес через використання економного за обсягом і часом представлення самостійної роботи візуальними засобами, сприяє кращому засвоєнню й запам'ятовуванню нових знань, умінь і навичок; розвиває пізнавальний інтерес студентів до освітньої діяльності, полегшує реалізацію міжпредметних зв'язків у навчанні і, безумовно, удосконалює професійну компетентність фахівців із видавничої справи та редагування.

Під час вивчення теми «Природа і структура комунікативного процесу» здобувачі освіти, виконуючи завдання для самостійної роботи, створюють інфографіку, зокрема схематично відображають такі питання, як «Хто я як комунікатор» та «Моделі комунікації». Водночас вони за допомогою такого різновиду інфографіки, як схема, створюють образ комуніканта і власну модель комунікації. Схема використовується для показу лише найсуттєвішого, яке є варіативним і залежить від аспекту вивчення об'єкта. Саме тому один і той же об'єкт може бути представлений різними схемами. Під час роботи з цим різновидом інфографіки в здобувачів освіти формується певний рівень розвитку просторових уявлень та мислення, який студенти демонстрували в процесі обговорення теми, і це сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Виконуючи самостійне завдання з теми «Види комунікації», здобувачі освіти за допомогою діаграми представляють засоби вербальної й невербальної комунікації професійними комунікаторами (журналістами, рекламистами, PR-фахівцями тощо), які використовуються найчастіше. Діаграма як форма подачі інформації ефективна в тих випадках, коли необхідно швидко визначити переваги за якоюсь з ознак одного процесу чи явища над іншим, коли точність інформації не є визначальним чинником. Швидкість прочитання діаграми значно вища, ніж швидкість прочитання графіків. Тому вона є ефективним засобом засвоєння навчального матеріалу і формування професійних компетентностей. Хоча недоліком діаграм є, як правило, менша в порівнянні зі схемою/графіком інформативна місткість. Але, з іншого боку, цей недолік з успіхом компенсується більшим ступенем наочності та швидкістю читацького сприймання. Створюючи діаграму, здобувачі освіти засвоюють програмний матеріал, дотримуючись вимог до діаграми як засобу візуальної комунікації, і формують знання з дисципліни.

До теми «Виборчі технології» здобувачі освіти аналізують комунікативну поведінку політичного діяча на прикладі відеофрагмента (звичайне інтерв'ю чи ток-шоу, передвиборча чи кризова ситуація). Виконуючи самостійне завдання, студенти у формі таблиці подають типові характеристики комуніканта, які висуваються на перший план у нестандартній ситуації. Таблиця як засіб компонування зведених числових і буквених даних, розписаних рядками та стовпчиками, містить лише факти й нічого більше. Здобувачі освіти вибирають із відеофрагмента найголовніше й подають у таблиці тільки факти. Завдяки виконанню цього завдання в студентів формується здатність до застосування отриманих знань у практичній діяльності, а навчальний матеріал стає легшим для сприйняття й засвоєння.

Згідно з освітньо-професійною програмою «Видавнича справа та редагування» Економіко-правничого коледжу Запорізького національного університету здобувачі освіти під час вивчення дисципліни «Редагування. Загальний курс» мають досягти таких **загальних і спеціальних компетентностей**:

– загальні: здатність працювати з інформацією, здійснювати пошук, збереження, опрацювання й аналіз інформації з різних джерел і баз даних, представляти її в необхідному форматі з використанням інформаційних, комп'ютерних технологій, настільних видавничих систем; здатність опановувати знання й розуміти предметну галузь і професійну діяльність.

– спеціальні: здатність розвивати й підтримувати на якісному рівні професійну діяльність; знати Закони України, етичний кодекс і нормативні документи, що регламентують професійну діяльність.

Під час вивчення теми «Видавничі норми редагування» здобувачі освіти, виконуючи завдання для самостійної роботи, схематично відображають такі питання, як «Подати вихідні відомості книжкового та нотного видання» та «Подати вихідні відомості електронного видання». Водночас вони за допомогою інфографіки, зокрема такого її різновиду, як схема відображають вихідні відомості конкретного видання. Схема використовується, щоби показати лише найсуттєвіше, яке є варіативним і залежить від аспекту вивчення об'єкта. Саме тому один і той же об'єкт може бути представлений різними схемами. У процесі роботи з цим різновидом інфографіки в здобувачів освіти формуються загальні компетентності, розвиток просторових уявлень та мислення, який студенти демонстрували під час обговорення теми, і це сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

До теми «Комп'ютеризація редагування і видавничої діяльності» здобувачі освіти аналізують системи комп'ютерного редагування та довідкових редакційних систем. Виконуючи самостійне завдання, студенти у формі таблиці подають приклади

цих систем описуючи кожна з них, їхні характеристики. Таблиця як засіб компонування зведених числових або буквених даних, розписаних рядками та стовпчиками, містить лише факти й нічого більше. Завдяки виконанню цього завдання в студентів формується здатність до застосування отриманих знань у практичній діяльності, а навчальний матеріал стає легшим для сприйняття й засвоєння.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Від організації самостійної роботи в закладах освіти залежить результат засвоєння знань, розвитку умінь і навичок здобувачів освіти, рівень їхньої самостійності і сформовані професійні компетентності. Дії педагогічного працівника спрямовують здобувачів освіти до організації й раціонального, ефективного формування активної, самостійної, свідомої та результативної пізнавальної діяльності.

Під час організації самостійної роботи здобувачів освіти спеціальності «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування» Економіко-правничого коледжу Запорізького національного університету на прикладі дисциплін «Теорія масової комунікації. Комунікаційні технології» та «Редагування. Загальний курс» змінюється роль студента в освітньому процесі, відбувається перетворення його на активного, цілеспрямованого, креативного, діяльнісного суб'єкта, здатного оволодіти всім комплексом професійних компетентностей. У цьому процесі особистість викладача являє собою лише стимул до формування інтересу до знань у здобувача освіти і прагнення до оволодіння професійними навичками.

Автор статті, з огляду на недостатність дослідження в педагогічній теорії питання формування професійних компетентностей здобувачів освіти засобами інфографіки, доводить її ефективне застосування в освітньому процесі.

Отже, можемо підсумувати, що під час підготовки фахівця з журналістики/едитології/соціальних комунікацій важливу роль відіграє самостійна робота здобувачів освіти. У цій розвідці ми представили одну з форм ефективного проведення самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти Економіко-правничого коледжу Запорізького національного університету під час вивчення професійно орієнтованої дисципліни «Теорія масової комунікації. Комунікаційні технології» та «Редагування. Загальний курс» і пересвідчилися, що студент, який вміє обстоювати свої погляди, створюючи різні види інфографіки, перемагати в дискусіях, доводячи їхню ефективність у засвоєнні навчального матеріалу, здатний до максимальної творчої самореалізації, тобто навчився конкурувати в освітньому середовищі, а відтак, буде конкурентоспроможним і в професійному оточенні. Під час обговорення виконаних завдань здобувачі освіти демонструють високий рівень засвоєння навчального матеріалу і стверджують, що інфографіка сприяла систематизації теоретичних положень дисципліни, наочності подання певних тем і формуванню візуальної культури майбутніх фахівців.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в аналізі не лише самостійної, а й індивідуальної роботи здобувачів фахової передвищої освіти як засобу формування професійних компетентностей під час освітнього процесу.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / REFERENCES (TRANSLITERATED)

1. Елагина, В. С., Немудрая, Е. Ю., Конев, Л. М. и Михайлова, О. Р., 2010. Самостоятельной работы студентов у педагогическом вузе. *Современные наукоемкие технологии*. № 10. с. 116–118. Доступно: <<https://top-technologies.ru/pdf/2010/10/49.pdf>> [Дата звернення 23 Березня 2020].
2. Закон України «Про вищу освіту» Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>> [Дата звернення 20 Березня 2020].
3. Козаков, В. А., 1990. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение: учебное пособие. Киев: Выща школа. 112 с.
4. Микитів, О. М., 2019. Інтерпретація поняття «інфографіка» в науковому теоретичному дискурсі. *Світовий розвиток науки та техніки*, XXXVIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. Вінниця, 23 грудня 2019. Ч.6. с. 11–15.
5. Пидкасистый, П.И. *Организация учебно-познавательной деятельности студентов*. Москва: Педагогическое общество России, 2005. 144 с.
6. Фруктова, Я. С., 2014. Самостійна робота як засіб формування професійної компетентності майбутніх фахівців із журналістики та інформації. *Наукові записки кафедри педагогіки*. Вип. XXXVII, с. 337–349.
7. Чорненький, Я. Я. та ін. *Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента*. Київ: ВД «Професіонал», 2006. 208 с.

CREATING INFOGRAPHICS AS AN INDIVIDUAL TASK IN STUDYING PROFESSIONALLY ORIENTED DISCIPLINES

Oleksandr Mykytiv,

teacher, Economics and Law College
Zaporizhzhia National University,
Zaporizhia, Ukraine.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2062-7292>
mykytiv33@gmail.com

Abstract. In the article the concept of the notion “individual task” is defined. The requirements for professional competences of graduates of institutions of professional pre-higher education are described. They envisage qualitatively new forms and methods implemented in higher education aimed at creating a coherent system of continuous education, at expanding the sphere of individual activity of students and formation of their professional competences. Properly organized individual work plays an important role in the development of students’ autonomy. The arrangement of individual work of students is carried out with the help of didactic principles that reflect the specifics of this area of pedagogical activities in institutions of professional pre-higher education.

The aforementioned principles contribute to the development of skills of independent work in students. In order to acquire knowledge successfully, students have to complete individual tasks with the help of infographics.

As a result of completing the tasks and acquisition of professionally oriented disciplines, students develop systemic, instrumental and interpersonal competencies. In the process of creating infographics and completing the individual tasks, they form educational-and-cognitive, information and communicative competencies. The acquisition of the specific knowledge along with the formation of readiness for professional self-expression and the development of creative abilities and skills are important in fulfilling the individual task.

Complying with individual tasks can allow students to develop their creative activities, observation and logical thinking; to cultivate the culture of intellectual and physical activities; to work individually; to pursue achieving the goal; to form the professionalism of future specialists in the process of education and improve continuously in the professional sphere.

Keywords: individual work; infographics; students; disciplines; professional pre-higher education.

REFERENCES (TRANSLITERATED)

1. Elahina, V. S., Nemudraya, Ye. Yu., Konev, L.M. & Mykhaylova, O.R., 2010. Samostoyatel'noy roboty studentiv v pedahohycheskom vuze. *Sovremennye naukoemkiye tekhnolohiyi*. № 10, s. 116–118. Retrieved 23.04.2020, Dostupno: <<https://top-technologies.ru/pdf/2010/10/49.pdf>>.
2. Zakon Ukrayiny «Pro vyshchu osvitu» Retrieved 20.04.2020, Dostupno: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>>.
3. Kozakov, V. A., 1990. *Samostoyatel'naya rabota studentov y ee ynformatsyonno-metodycheskoe obespechenye: uchebnoe posobyе*. Kyev: Vyshcha shkola, 112 s.
4. Myktyiv, O. M., 2019. Interpretatsiya ponyattya «infohrafika» v naukovomu teoretychnomu dyskursi. *Svitovyy rozvytok nauky ta tekhniky*, XXXVIII Mizhnarodna naukovo-praktychna internet-konferentsiya. Vinnytsya, 23 hrudnya. CH.6. s. 11–15.
5. Pidkasistyy, P. I., 2005. *Organizatsiya uchebno-poznavatel'noy deyatel'nosti studentov*. Moskva: Pedagogicheskoye obshchestvo Rossii, 144 s.
6. Fruktova, Ya. S., 2014. Samostiyna robota yak zasib formuvannya profesinyoi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv z zhurnalistyky ta informatsiyi. *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky*. Vyp. XXXVII, s. 337–349.
7. Chornen'kyu, Ya. Ya. ta in., 2006. *Osnovy naukovykh doslidzhen'. Orhanizatsiya samostiynoyi ta naukovoyi roboty studenta*. Kyiv, VD «Profesional», 208 s.

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-28-319-331>
УДК 378.091:613

Мондич Оксана Валентинівна,

кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету, Ізмаїл, Україна.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1561-326X>
mondich.ov@gmail.com

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті розкрито важливість підтримання та збереження здоров'я майбутнього покоління школярів та санітарно-гігієнічного виховання дітей. Висвітлені питання загострення цієї проблеми в останні роки в зв'язку з чинниками, що погіршують здоров'я майбутнього покоління через впровадження технічних досягнень, засобів інформаційних технологій, малорухливий спосіб